

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	2
1.1	Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	4
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	10
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	12
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	12
1.2	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	16
1.2.1	Hiilineutraaliuden edistäminen.....	16
1.2.2	Kiertotalouden ratkaisut.....	17
1.2.3	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	18
1.2.4	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	18
1.2.5	Kestävä kaupunkikehitys.....	21
1.3	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	22
2	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	23
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	23
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	26
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	27
5	Voimassaolo ja seuranta.....	27
5.1	Liite.....	28
6	Allekirjoitukset.....	28

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkostojen kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävästä kasvusta tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

ELY-keskuksen pitkän aikavälin strategiset linjaukset ovat yhteneväiset AVI-ELY -strategia-asiakirjan kanssa.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategisiin painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa ja Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY -strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY -strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävästä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Toiminnan ja toimenpiteiden suunnittelussa huomioidaan hallitusohjelman tavoitteet sekä työllisyyden kuntakokeilut.

Parannamme työmarkkinoiden kohtaantoa nopeuttamalla työpaikkojen täyttymistä ja lyhentämällä työttömyysjaksojen kestoja. Tämä toteutuu panostamalla asiakkuuksien vahaan alkuun, tehostamalla työnvälistystä ja asiakkaiden ohjausta palveluihin.

Teemme vaikuttavia palveluhankintoja, joilla tavoitellaan työllistymisiä tai investointeja osaamiseen ja työelämävalmiuksiin.

Edistämme koko työvoimapotentiaalin laajempaa hyödyntämistä. Tällä hetkellä suurin työvoimapotentiaali on yli 55-vuotiaat, osatyökykyiset ja pidempään työttömänä olleet, joiden työllistymistä edistämme mm. kohdentamalla palkkatukea ja muita työvoimapalveluita näihin kohderyhmiin. Kytkemme kansallisen työkykyohjelman sen tavoitteiden mukaisesti osaksi asiakasprosessia ja palveluhankintoja.

Lisäämme henkilökohtaista ja yksilöllistä palvelua TE-toimiston työnhakijoille, jotta voimme vastata erilaisiin palvelutarpeisiin. Työvoimapalveluita uudistetaan tukemaan nopeaa uudelleen työllistymistä. Erityisesti työttömyyden alun palveluja tehostetaan ja mahdollistetaan entistä paremmin työttömien erilaiset, yksilölliset tarpeet.

Teemme laaja-alaista yhteistyötä kuntien, kumppaneiden ja palveluntuottajien kanssa. Yhteistyö Pohjois-Savon alueella toteutettavan työllisyyden kuntakokeilun kanssa luo perustan alueellisille palveluille. Eri toimijoiden yhteistyöroolit työllisyyden hoidossa toimivat hyvin ja asiakas saa tarvitsemansa palvelut yhteistyöverkostosta.

Otamme käyttöön yhdessä Kuopion kaupungin kanssa toteutetun Askel -hankkeen aikana kehitetyt hyvät käytänteet asiakasprosessin tehostamisessa. Niitä ovat vaiheistettu palvelutarvearviointi, omatoimisen työnhaun määrittäminen ja yksilöllinen aikataulutettu työllistymissuunnitelma.

Lisäämme työelämän vetovoimaa ja luomme polkuja työvoiman ulkopuolelta takaisin tai ensimmäistä kertaa työmarkkinoille.

Aktivoimme työllisyysastetta lisääviä ESR-hankkeita maakunnan alueella ja toimimme yhteistyössä tavoitteiden toteutumiseksi. Aktivoimme erityisesti koko työvoimapotentiaalin hyödyntämiseen ja siihen liittyvään kehittämistoimintaan.

Teemme aktiivista työnantajien ja yritysten kontaktointia.

Seuraamme aktiivisesti työmarkkinoiden muutoksia ja pidämme valmiustilaa yllä mahdollisiin äkillisiin rakennemuutostilanteisiin. Olemme muutosturvapalveluiden osalta luotettava kumppani ja työnantajien tukena koko prosessin ajan.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	54	54	52	52
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	38	36	36	34
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	3	3	3	3

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 Pk-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Pohjois-Savon ELY-keskus aktivoi pk-yrityksiä t&k&i kehittämiseen sekä edistää ja kannustaa pk-yrityksiä kehittämään uusia tuotteita, palveluita ja ratkaisuja. Samalla tuetaan kasvua ja tuottavuutta edistäviä innovaatioita.

Pohjois-Savon ELY-keskus tukee ja edistää uusien innovaatio-, ekosysteemi- ja oppimisympäristöjen kehittymistä. Yhtenä keskeisenä ohjaavana strategisena tavoitteena on hiilineutraalius.

Pohjois-Savon ELY-keskus kannustaa pk-yrityksiä kehittämään kilpailukykyään osana globaaleja arvoverkostoja ja investoimaan aikaisempaa enemmän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä hyödyntämään uusien teknologioiden sekä digitalisaation mahdollistamia uudenlaisia ratkaisuja liiketoiminnassaan.

ELY-keskus tukee alueella yritysten rahoituksen saatavuutta t&k&i toimintojen kehittämisessä. ELY-keskus tukee omilla rahoitusvälineillään alueen yritysten investointeja osaa-

13.12.2021

misen ja kansainvälisen kasvun kyvykkyyteen. ELY-keskus toimii aktiivisesti osana kansallista rahoittajien yhteistyöverkostoa. Yleisillä kehittämishankkeilla luodaan yrityksille vahva toimintaympäristö. Kehitetään alueen vahvuuksiin pohjautuvia ekosysteemejä ja mahdollistetaan alueen yritysten aktiivinen osallistuminen kansallisiin ja kansainvälisiin innovaatioverkostoihin. Tuetaan alueen koulutuksen ja tutkimuksen vahvuuksia ja edistetään niiden käytännön työelämäyhteistyötä.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Pohjois-Savon ELY-keskus edistää erityisesti liiketoimintaekosysteemien luomista Pohjois-Savon omien osaamiskärkien näkökulmasta, jotta alueelta voidaan jatkossa tarjota alueellisiin vahvuuksiin nojaavaa erikoisosaamista sekä kohdentaa huippuosaamista muiden alueiden erikoisosaamisen tueksi. Aktivoimme ja toimimme aktiivisesti näiden ekosysteemien edistämiseksi. Osallistumme Pohjois-Savon yhteisen Export2x tiekartan toteuttamiseen. Tavoitteena on tuplata vientiyritysten määrä vuoteen 2030 mennessä.

Osallistumme TEM:n sekä Kuopion kaupungin välisiin ekosysteemineuvotteluihin, ja osaltamme tuemme sopimuksen täytäntöönpanoa mm. rahoittamalla pilotteihin osallistuvien yritysten kehittämishankkeita. Osallistumme myös MAL-sopimuksen ja Siltasopimuksen valmisteluun ja toteuttamiseen. Varmistamme näiden toimeenpanon käynnistymistä omalta osaltamme.

Panostamme seuraaviin älykkään erikoistumisen liiketoimintaekosysteemeihin:

- terveys ja hyvinvointi, hyvinvointiteknologia
- kone- ja energiateknologia, konevalmistus
- puunjalostus
- elintarviketuotanto
- matkailu
- vesiosaaminen

Tavoitteena on lisätä yritysten vientiä ja vientipotentiaalia. Seurantamittarina on näiden toimialojen vientitilastot, joita seurataan yhdessä maakunnan liiton kanssa.

Toimimme esimerkillisesti rohkeiden innovatiivisten kehityshankkeiden edistämiseksi ja toteuttamiseksi ja tuemme yritysten henkilöstön monimuotoistumista ja kansainvälistymistä. Pyrimme mahdollistamaan nykyistä laajempaa ja kansainvälisempää TKI-toimintaa luomalla edellytyksiä kansainvälisten tutkijoiden ja opiskelijoiden osallisuudelle.

Tavoitteena yritysrahoituksen maksimaalinen hyödyntäminen yritysten kehittämistoimenpiteissä Toimimme yhteistyössä Pohjois-Savon liiton kanssa kehittämissympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien rakentamisessa. Hyödynnämme mahdollisuuksien mukaan yrityksen kehittämispalveluita alueen yritysten t&k&i-kehittämisen aktivoimisessa ja vahvistamisessa

Tavoitteena on edistää alueen elinkeinoelämän älykästä erikoistumista erityisesti tärkeän vientisektorin yritysten osalta. Tavoitteena on edistää Pohjois-Savon valmistavan teollisuuden osalta digitaalisuuden astetta (IoT, robotisaatio ja tekoäly).

Edistämme ja mahdollistamme yritysten välistä yhteistyötä alueellisesti, kansallisesti sekä kansainvälisesti uusien tuotteiden, palveluiden ja innovaatioiden kaupallistamiseksi ja kansainvälistämiseksi. Tuemme alueen vahvuuksiin pohjautuvia klustereita ja niiden yrityksiä verkottumaan jo toimivien ekosysteemien kanssa.

Merkittävässä hankkeissa sujuvoitetaan YVA-, lupa-, valvonta-, liikennesuunnittelu-, rahoitus- ja kaavaprosessien yhteensovittamista tarjoamalla mahdollisuutta ennakkoneuvotteluun mahdollisimman aikaisessa ja tarkoituksenmukaisessa vaiheessa.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

Keskeisimmät toimenpiteet:

RR-ELYn vastuulla.

Maaseuturahoituksen osalta osallistutaan rahastojen yhteisiin aktivointitoimiin sekä kohdennetaan markkinointitoimia siirtymäkauden rahoituksen sekä elpymisrahoituksen täysimääräiseksi käyttämiseksi. Pohjois-Savon TE-toimisto ja ELY-keskus vahvistavat suunnitelmallisesti EURES-palveluiden täysimääräistä hyödyntämistä sekä EURES-palveluiden markkinointia. Tässä hyödynnetään mm. TE-Live.fi -palvelua.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Kasvu CRM-järjestelmään kirjattujen liidien määrä (kpl)	150	150	150	150

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland -tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Pohjois-Savon ELY-keskus sitoutuu Team Finland -tavoitteiden edistämiseen ja toimii aktiivisesti verkostoyhteistyön kehittämiseksi maakunnan alueella. Yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on Kasvu CRM -asiakkuudenhallintajärjestelmän täysimääräinen hyödyntäminen asiakkuustyön pohjana. Lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskus sitoutuu yhteisiin Team Finland -viestinnän ja brändin käytön linjauksiin. Toiveena olisi edelleen pienen vuosittaisen toimintamäärärahan kohdentaminen alueelliseen Team Finland -työhön parantaaksemme toiminnan vaikuttavuutta ja toimintamahdollisuuksia.

Pohjois-Savon ELY-keskus koordinoi ja vetää Pohjois-Savon maakunnan Team Finland -verkostoa. Team Finland -koordinaatioon on nimetty ELY-keskuksen kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori, joka vastaa tavoitteellisesta toiminnasta ja Team Finland -verkoston toiminnan kehittämisestä yhteistyössä hallinnonalan muiden toimijoiden kanssa,

13.12.2021

erityisesti Finnveran, Business Finlandin, TE-toimiston ja ulkoministeriön kanssa. Pohjois-Savossa toimii aktiivinen Team Finland -aluetiimi, jonka vastuulla on alueen potentiaalisten kansainvälistyvien yritysten aktivointi.

Maakunnan Team Finland -alueverkostoon kuuluvien toimijoiden, kuten kuntien elinkeinoyhtiöt, kauppakamari, yrittäjäjärjestö, kanssa käydään vuositapaamisia, joissa suunnitellaan asiakkuusyhteistyötä.

Pohjois-Savon pidemmän aikavälin tavoitteena on vientiyritysten määrän merkittävä kasvattaminen. Alueellisen Team Finland -verkoston toiminta tukee tämän tavoitteen toteutumista ja ylipäättään viennin edistämistä. Keskeisenä tavoitteena on pk-yritysten kansainvälisen kasvun kiihdyttäminen monin eri keinoin.

Alueellinen Team Finland -verkosto ja ELY-keskuksen kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori edistää lisäksi Pohjois-Savoon suuntautuvia kansainvälisiä investointeja (käynnissä Invest in and expand in Pohjois-Savo-hanke), edistää kansainvälistä matkailua sekä vahvistaa alueellista kansainvälistymisosaamista.

Tavoitteena on edelleen kehittää alueen oppilaitosten mahdollisuuksia olla mukana tiiviimmin Team Finland -yhteistyössä sekä generoida kehittämishankkeita, jotka edistävät aktiivista asiakaslähtöistä toimintamallia. Lisäksi huomioimme maaseutu- ja kalatalousrahaston osana Team Finland -työtä.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland -tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Team Finland -verkoston ydintavoite on viennin edistäminen ja pk-yritysten kansainvälisen kasvun kiihdyttäminen.

Käynnistämme tiekartan tekemisen yhdessä kumppaneiden kanssa vientiyritysten määrän tuplaamiseksi pidemmällä aikavälillä. Osana tätä työtä täsmennetään Team Finland -kumppaniorganisaatioiden roolit alueellisesti, jotta TF-ydintoimijoiden ja keskeisten kumppanien palvelut toimitusyhteisöinä toimisivat yhteen asiakaslähtöisemmin. Maakunnallinen Export2x tiekartta vientiyritysten määrän tuplaamiseksi on laadittu ja toimenpiteet käynnistetään.

Tunnistamme, aktivoimme ja sparraamme pk- ja midcap-yrityksiä käyttämään Team Finland -verkoston ydintoimijoiden kansainvälistymispalveluja ja varmistetaan niiden sujuva palvelupolku kansallisten palveluiden piiriin.

Järjestämme, tuemme ja aktivoimme vientiä ja kansainvälistä kasvua kiihdyttäviä tapahtumia ja tilaisuuksia, jotta kasvupolun eri vaiheissa olevat yritykset saavat tarvittavia palveluita

Aktivoimme ESR-kehittämishankkeita ja muiden rahoitusinstrumenttien käyttöä kehittämistoiminnan generoimiseksi.

Kannustamme yrityksiä hyödyntämään kansainvälistä rahoitusta (e.g. H2020) ja verkottumaan osaksi kansainvälisiä hankkeita ja konsortioita.

13.12.2021

Tuomme esille kansainvälisiä markkinamahdollisuuksia ja Team Finland -kansainvälisen verkoston tukea kansainvälisille markkinoille pääsyssä.

Käynnistämme uusia kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyviä toimenpiteitä yhteistyössä alueen sekä kansallisten toimijoiden kanssa, joita ohjaamme ja tuemme vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Verkoston tavoitteena on lisäksi Suomeen suuntautuvien kansainvälisten investointien ja matkailun edistäminen sekä osaamisen vahvistaminen.

Toimimme aktiivisesti Invest in Finland ja Visit Finland toiminnan edistämiseksi sekä alueellisen toiminnan yhteensovittamiseksi valtakunnallisiin toimiin. Osallistumme Lakeland -yhteistyöhön ja tuemme alueen toimijoiden yhteistyön kehittämistä.

Osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi aktivodaan alueellisen Talent Hub -toiminnan käynnistäminen ja rakennetaan palveluita osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Yrityksille tuodaan esiin henkilöstön kansainvälistymisen ja kansainvälisten osaajien hyödyt yrityksen kansainvälistymisessä. Yritysten kansainvälistymistä tuetaan mm. työvoimakoulutuksilla sekä markkinoidaan Business Finlandin Talent Explorer -rahoitusta.

Otamme asiakkuudenhallintajärjestelmän (KasvuCRM) täysimääräisesti käyttöön ja välitämme sitä kautta aktiivisesti liidejä TF-organisaatioiden välillä. Toivomme, että tavoite sisältyisi myös muiden yhteistyöyhteisöjen tulostavoiteasiakirjaan.

Vahvistamme yhdessä verkoston kanssa viestintää kansainvälistymisen ja Team Finland -palveluista sekä niiden vaikuttavuudesta.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Toteutamme alueellisen koronarahoitusta hakeneiden yritysten kontaktiohjelman ELY-keskuksen ja TE-toimiston yhteistyönä. Tavoitteena on kartoittaa yritysten palvelutarpeita ja edistää pk-yritysten liiketoiminnan ja kansainvälistymisen tavoitteita sekä edistää työllisyyttä.

Kehittämishankkeissa rahoitettavilla toimenpiteillä kannustetaan pk-yrityksiä kehittämään uusia tuotteita, palveluita ja ratkaisuja varsinkin kansainvälisille markkinoille sekä ottamaan käyttöön tuottavuutta ja kasvua edistäviä innovaatioita sekä hyödyntämään kiertotalouden ja muita vähähiilisiä ratkaisuja. Pk-yrityksiä kannustetaan myös kehittämään kilpailukykyään osana eri arvoverkostoja, kehittämään uusia ansaintamalleja ja hyödyntämään digitalisaation mahdollistamia ratkaisuja liiketoiminnassaan ja tuottavuuden parantamisessa.

Pohjois-Savossa avainaloja kehittämisen kannalta ovat alueen vahvat liikkuvia koneita valmistavat yritykset, teknologiasektorin yritykset ja energiateknologian yritykset. Lisäksi merkittävää kasvupotentiaalia on biotalouden yrityksissä, elintarvikesektorilla sekä terveys- ja hyvinvointiteknologia alueella. Matkailu yhdessä muun Järvi-Suomen kanssa muodostaa myös merkittävää kansainvälisen kasvun potentiaalin.

13.12.2021

Maaseuturahoituksen osalta painopisteenä jatkuu elintarvikealan yritysten tukeminen kehityksessä sekä uusien tuotteiden että kansainvälistymisen suhteen sekä panostaminen aiemmin mainittuun Järvi-Suomen matkailuun.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	4	4	4	4
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)				
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)				

Tavoite: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.*

Edistetään alueen vetovoimaa ja elinvoimaa edistävien palveluiden ja toimintaympäristöjen kehittymistä vahvistamalla kulttuurin, luovan talouden ja urheilun toimintaedellytyksiä ja yrittäjyyttä. Vahvistetaan järjestöjen kykyä edistää kulttuurin ja urheilun saavutettavuutta. Vahvistetaan alojen työllisyyttä tukemalla työn eri muotojen toimintaedellytyksiä. Tuetaan alueen vetovoimaisten kulttuuri- ja luontomatkailukohteiden rakenteita ja pk-yritysten toimintaedellytyksiä kehittää liiketoimintaansa niiden yhteydessä. Vahvistetaan kansallispuistojen kiinnittymistä osaksi alueellisia arvoverkostoja ja edistetään Pohjois-Savon kulttuuriympäristöjen arvostusta ja hyödynnettävyyttä.

Mittari: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).*

Pohjois-Savon ELY-keskus toimeenpanee työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyönä laaditun Luovan talouden tiekartan linjauksia erityisesti yrityksille suunnattujen kehittämispalveluiden osalta. Edistetään luovien alojen yritysten kasvua sekä alueellisia luovien alojen hubeja.

Uusien osaamisalojen kasvua edistetään työvoimakoulutuksella ja muilla osaamista lisäävillä toimenpiteillä. Osaamisen vahvistamiseen hyödynnetään ESR-hankerahoitusta. Tällä hetkellä on käynnissä Luova Veto -hanke, joka toteuttaa osallistujien tarpeista läh-

13.12.2021

teviä valmennuksia ja kokeiluja luovien alojen liiketoiminnan ja työllisyyden kasvattamiseksi, yhteistyön lisäämiseksi ja toimintaedellytysten parantamiseksi. Hankkeessa tehdään Pohjois-Savon luovien alojen kehittämisohjelma alan toimijoiden kanssa.

Tuemme kehittämistä AVEK:n kanssa yhteistyössä CreMA -rahoituksella, yritysten kehittämispalveluilla ja mahdollisuuksien mukaan yritysten kehittämisavustuksella sekä muilla soveltuvilla rahoituksilla ja palveluilla.

Rahoitetut ja aktivoidut kulttuuri- ja luontomatkailua tukevat hankkeet:

Matkailun kasvunäkymät ovat erittäin hyvät. Pohjois-Savon ELY-keskus edistää monipuolisten kulttuurisisältöisten palveluiden kehittymistä, jossa hyödynnetään paikallisen ja alueellisen kulttuurin vahvuuksia. Tuemme kulttuurimatkailun tuotekehitystä ja palvelurakenteiden, kulttuurireittien luomista ympärivuotisen matkailun lisäämiseksi.

Kulttuurimatkailun lisäksi kiinnostus luonnon hyvinvointivaikutuksia kohtaan on kasvussa. Luontomatkailussa korostuu matkailun kestävyys. Kestävyyden tavoittelussa korostuvat tuotteiden ja palvelujen laadun parantaminen, ympäristövastuullisten asiakkaiden odotuksiin vastaaminen ja asiakkaiden ohjaaminen kestäviin kulutusvalintoihin. ELY-keskus kannustaa ja edistää korkeampaa laatua ja asiakaslähtöisen ja räätälöidyn palvelun tarjontaa kehittyvään ja muuttuvaan kysyntään.

Kulttuurialan sekä kulttuuriympäristön edistämistä tukeva rahoitus:

Alueen elinvoimaisuuden edistämiseksi kehitämme kulttuurialan toimintaa, sekä osallistumme suomalaisvenäläiseen foorumitoimintaan yhteistyössä Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten kanssa, erikseen sovittavalla tavalla. Lisäksi kehitämme kulttuuriympäristöä ja suuntaamme rahoitusta kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuskannan kunnossapitoon. Rakennerahastovaroin tuetaan kulttuuri- ja taidekasvatuspalveluiden uusia muotoja sekä kulttuurin saavutettavuutta.

ELY-alueen luovan alan rahoitus

Edistämme korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden ja luovan osaamisen edistämistä kehittäviä hankkeita sekä teemme alueellista ja alueiden välistä yhteistyötä keskeisten toimijoiden kanssa.

Yhteistyön kehittyminen:

Tavoitteiden toteuttamiseksi teemme pitkäjänteistä poikkihallinnollista ja eri sektoreiden välistä yhteistyötä, osaamisen ja tiedon vahvistamista ja uusien toimintatapojen luomista

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

13.12.2021

Edistämme vastuullista toimintaa pk-yrityksissä, joka on strateginen väline lisätä pk-yrityksen kilpailukykyä, vastata kestävästä kehityksen haasteeseen ja kehittää toimintaansa. Lisäämme tähän liittyen tietoperustaa uusiutuvien ja kierrätettävien materiaalien sekä uusiutuvan energian käytössä, tuotteiden elinkaaren pidentämisestä, resurssitehokkuuden ja kierrätyksen mahdollisuuksista.

ELY-keskus vastaa kasvinterveyden valvonnasta Ruokaviraston ohjauksessa. Tämä osaltaan takaa turvallisen ravitsemuksen, jolla edistetään alueen asukkaiden hyvinvointia. Valvontaa toteutetaan tehtyjen suunnitelmien mukaisesti. Maatalousvalvonnasta huolehditaan suunnitelmien mukaisesti. Rahoitetaan investoinneilla kehittyviä tiloja uudistumaan yleisen kysyntäkehityksen vaatimalla tavalla erityisesti alueelle tärkeillä maito-, liha-, ja marjatileilla. Rahoitamme kehittämishankkeita, joilla tutkimuksellista tietoa saadaan laajalti asiakaskunnan käyttöön. Tavoittelemme toimimisessamme valvojasta valmentajaksi -toimintamallia ja autamme asiakkaitamme menestymään läpi koko ketjun pelloilta pöytään.

Erityisenä painopistealueena on maatalouden lantojen ja muiden sivuvirtojen hyödyntäminen mm. energiaksi. Lisäksi panostetaan alueelle tärkeään nurmitalouteen. Tehdään tiivistä yhteistyötä Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman toteuttamisessa.

Tuetaan sinisen biotalouden arvoketjun kasvua Järvi-Suomessa rahoittamalla elinkeinokalatalouden investointeja ja kehittämishankkeita sekä toteuttamalla kotimaisen kalan edistämishankkeita kohdentamalla toimenpiteitä alkutuotannon lisäämiseen sekä järvikalan saatavuuteen, logistiikkaan ja lisäarvotuotteiden kehittämiseen.

Laaditaan ohjeistus kaupallisten kalastajien lupahakemusten käsittelyn eri vaiheisiin yhteistyössä muiden ELY-keskusten kanssa. Tuetaan yritysten uudistumista ja kilpailukyvyn parantamista. Vesiviljelytuotannon kasvua edistetään yhteistyössä yritysten ja tutkimuksen kanssa. Kohdennetaan asiantuntija-apua uusille yrittäjille ja Kalaleadereille. Edistetään raputalouselinkeinoa tehostamalla rapukantojen hyödyntämistä ja lisäämällä rapukauppaa ja -jalostusta käynnistämällä rapustrategian uudistaminen.

Vapaa-ajan kalastuksen kehittämisstrategiaa toteutetaan hyväksymällä kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmia, tekemällä kalakantojen tuottoa lisääviä kalastuksen säätelypäätöksiä sekä ohjaamalla rahoitusta kalastusharrastuksen lisäämiseen. Vaelluskalakantojen elvyttämiseksi toteutetaan NOUSU-ohjelmaa Järvi-Suomen alueella. Kalaja rapuvarojen tilaa parannetaan edistämällä kalakantojen hoitosuunnitelmien toimeenpanoa, johtamalla rapustrategian uudistamistyötä sekä päivittämällä kalatalousveloitteita. Valtakunnallisina erikoistumistehtävinä koordinoidaan kalastuslain toimeenpanon valmistelua, kalatalouden edistämismäärärahojen kohdentamista sekä norpansuojelun ja kalastuksen yhteensovittamista.

Matkailuelinkeinon kehittämisessä edistetään matkailun kestävyttä. Kestävyyden tavoittelussa korostuvat tuotteiden ja palvelujen laadun parantaminen, ympäristövastuullisten asiakkaiden odotuksiin vastaaminen ja asiakkaiden ohjaaminen kestäviin kulutusvalintoihin. ELY-keskus kannustaa ja edistää korkeampaa laatua ja asiakaslähtöisen ja räätälöidyn palvelun tarjontaa kehittyvään ja muuttuvaan kysyntään.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Keskeisimmät toimenpiteet:

Perusväylänpidon rahoitus kohdistetaan Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. Toimenpiteillä pyritään mahdollisimman suureen vaikuttavuuteen niin kohdevalinnan, ajoituksen kuin kunnostusmenetelmienkin osalta. ELY-keskus käy jatkuvaa vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa ja huomioi ylläpidon ohjelmien laadinnassa asiakastarpeet.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	211	201	186	179
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1—5)	3,0	2,8	2,9	2,9
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1—5)	2,6	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Keskeisimmät toimenpiteet:

13.12.2021

ELY-keskuksella on vahva alueellinen koordinaattirooli alueellisessa osaamisen ja ohjauksen ekosysteemin kehittämisessä, keskeiset toiminnalliset kumppanit ovat elinkeinoelämän edustajat, oppilaitokset, TE-toimisto, kunnat ja kaupungit sekä järjestöt. Tavoitteena on tukea alueellista uudistumista ja vastata yritysten ja työnantajien tarpeisiin.

Tätä tavoittelemme seuraavin toimenpitein:

ELY-keskus edistää yhdessä TE-toimiston kanssa työmarkkinoiden toimivuutta sekä osaavan työvoiman saatavuutta hankkimalla yritys- ja elinkeinolähtöistä työvoimapolliittista koulutusta ja näitä tukevia valmennuspalveluita. Osaamisperustaiset hankinnat ovat työelämän tarpeita tukevia. Varmistamme, että osaamispalvelut ovat käytettävissä myös työllisyyden kuntakokeilujen asiakkailta. Seuraamme osaamispalveluiden laatua ja vaikuttavuutta. Hyödynnämme innovatiivisia hankintamenettelyjä parantaaksemme uuden teknologian ja uusien oppimismenetelmien hyödyntämistä.

Teemme aktiivista työmarkkinoiden, osaamistarpeiden ja toimialojen ennakointityötä yhteistyössä Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Savon TE-toimiston kanssa.

Edistämme koulutuksen saavutettavuutta ja kattavuutta ja teemme yhteistyötä alueellisten koulutuskuntayhtymien sekä korkeakoulutusta tarjoavien oppilaitosten kanssa. Lisäksi panostamme asiakkaiden koulutusohjaukseen. Aktivoimme osaamisen kehittämisen hankkeita sekä sellaisia hankkeita, jotka panostavat koulutuksen osuvuuden parantamiseen, kasvu- ja rakennemuutosalojen muutoksenhallintaa ja jatkuvaan oppimiseen.

ELY-keskus on asettanut alueellisen jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen koordinaattiryhmän, jossa on osallistujia 17 eri organisaatiosta. Koordinaattiryhmän keskeinen tehtävä on ohjata jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen alueellisen toimintamallin rakentamista. Koordinaattiryhmä edistää koulutusorganisaatioiden, ohjaustoimijoiden, viranomaisten sekä työelämän yhteistyötä, ja varmistaa palveluiden asiakaslähtöisyyden toteutumista sekä edistää palveluiden laadun kehittämistä.

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Pohjois-Savon ELY-keskus ja TE-toimisto edistävät yhteistyössä maakunnan talouskasvua panostamalla työmarkkinoiden toimivuuden ja yritysten kilpailukykyyn parantamiseen sekä osaamisen kehittämiseen.

Mittarit:

- yrityslähtöisen koulutuksen lisääminen (erityisesti rekrytointikoulutukset ja f.e.c.-koulutukset) ja näiden toteutuminen
- työpaikalla tapahtuvan oppimisen lisääminen
- rekrytointiongelmien
- vähintään toisen asteen suorittaneiden osuus, sekä korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus

Tavoitteena on valtionosuusrahoitteen työvoimakoulutuksen toteutuminen täysimääräisesti tarpeita vastaavalla tavalla. Lisäämme työvoimakoulutuksen tarjontaa ja asiakasohjausta erityisesti tarvealoille sekä ennakoituille työvoimatarvealoille. Lisäämme

13.12.2021

vuoropuhelua ja kehitämme uusia toimintamalleja ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa ja aktivoimme kehittämishankkeita osaamisen kehittämiseksi.

Osallistumme ennakoitiverkostoyhteistyöhön alueellisesti ja valtakunnallisesti. Luomme uudenlaista ennakoituyhteistyötä maakunnan liiton kanssa, jossa tavoitteena on maakunnan nuorten osallisuuden lisääminen ennakoinnissa ja tulevaisuuden rakentamisessa.

Pohjois-Savon ELY-keskus tuottaa ennakointi- ja tilastotietoa alueen yhteisiin tietotarpeisiin, erityisesti aluekehityksestä, työmarkkinoista sekä lyhyen aikavälien osaamis- ja koulutustarpeista. Pohjois-Savon TE-toimisto tuottaa ammattibarometrin avulla tietoa ylitarjonta- ja pula-aloista.

Lyhyen aikavälin ennakoititietoa hyödynnetään koulutusten suunnittelussa. Keskitytään erityisesti uudistuvan elinkeinoelämän osaamistarpeisiin. Ennakoinnissa huomioidaan tiedon tuotannon lisäksi toimintaympäristön muutokset ja ilmiöt.

Molempien alueiden keskeisenä haasteena on osaavan työvoiman saatavuus, mikä osaltaan heikentää alueiden yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Savo-Karjalan alueella on pitkään tehty vaikuttavaa ohjelmallista kehittämistyötä yhteistoimintaan ja luottamukseen perustuvan työ- ja toimintakulttuurin vahvistamiseksi yrityksissä. Työn murros ja digitalisaatio koskettavat erityisen vahvasti niitä toimialoja, jotka ovat keskeisiä alueiden elinvoiman kannalta. Savo-Karjalan alueella on hyvät valmiudet ja toimintaedellytykset pilotoinnin käynnistämiseen nopealla aikataululla.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Elinikäisen ohjauksen alueellisen koordinaation painopisteenä on monialaisten ohjauspalveluiden kehittäminen. Kehittämistyössä keskeistä on alueen Ohjaamoiden sekä ohjaukseen liittyvän hanketoiminnan tukeminen. Kuopion Ohjaamon osalta tuetaan sen käynnistämistä, ja muiden Ohjaamojen osalta vahvistetaan edelleen niiden verkostotyötä. Ohjauspalvelujen laadullisen kehittymisen myötä kokonaan työn ja opiskelun ulkopuolella olevien nuorten ja nuorten aikuisten määrä vähenee. Laadukkaalla ja osuvalla ohjauksella ehkäistään syrjäytymistä (esimerkiksi viime sijaisella toimeentulotuella olevien määrä), lisätään mm. osatyökykyisten työllisyyttä ja samalla alueen yritykset saavat tarvitsemiaan osaajia.

Pohjois-Savoon on nimetty jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen tehtävien kehittämistä ja alueellista yhteensovittamista varten koordinaatioryhmä, jossa on edustettuina ohjauksen näkökulmasta keskeiset tahot (TE-toimisto, oppilaitokset, järjestöt, yritykset ja kuntia). Elinikäisen ohjauksen osalta toimien raportoinnista sovitaan erikseen valtakunnallisen ELO-ryhmän kanssa. Vahvistaaksemme alueellista oppimisen ja ohjauksen strategiatyötä olemme integroineet elinikäisen ohjauksen tavoitteet ja toiminnan alueelliseen jatkuvan oppimisen tavoitteistoon.

Elinikäisen ohjauksen edistämiseksi ELY-keskuksilla ei ole enää käytössä aiempien vuosien tapaan kehittämismäärärahaa, joka vaikeuttaa tavoitteiden, eli toiminnan koordinaation toteuttamista.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Maahanmuuton laajennetulla toimialueella Itä-Suomessa (Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo) ELY-keskukset edistävät maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä sekä työperäistä maahanmuuttoa. Keskeisenä kotouttamisen painopisteenä on nopea työhön kiinnittyminen. ELY-keskukset kilpailuttavat oman alueensa työelämälähtöiset kotoutumiskoulutuksensa. Koulutukset tarjotaan maahanmuuttajille työ- ja elinkeinotoimistojen sekä työllisyyden kuntakokeilujen kautta. ELY-keskukset Itä-Suomessa ovat myös hankkineet yhdessä kotoutumiskoulutusta verkossa, josta on saatu hyviä tuloksia ja jonka toteuttamista jatketaan. Työ- ja elinkeinotoimistojen kautta on tarjolla lisäksi ammattisanastoon keskittyviä suomen kielen koulutuksia sekä muita työllistymistä edistäviä palveluja.

ELY-keskusten strategisessa suunnittelussa huomioidaan hallitusohjelman ja valtion kotouttamisohjelman tavoitteet sekä työllisyyden kuntakokeilut. Itä-Suomen 44 kunnasta 19 kuntaa on mukana työllisyyden kuntakokeiluissa. Itä-Suomen TE-toimistojen vieraskielisistä asiakkaista yli puolet on siirtynyt kuntakokeiluihin.

Vieraskielisten määrä Itä-Suomessa kasvaa vuosittain, mutta viimeisten vuosien aikana vieraskielisten määrän kasvu on selvästi hidastunut. Vuosina 2011–2015 vieraskielisten määrä kasvoi Itä-Suomessa keskimäärin kahdeksan prosenttia vuodessa, mutta vuosina 2016–2020 vain noin neljä prosenttia vuodessa.

Myös uusia turvapaikanhakijoita ja kiintiöpakolaisia tulee Itä-Suomeen edellisvuosia vähemmän. Uusia kuntapaikkoja kiintiöpakolaisille ei nykyisessä tilanteessa ole välttämättöntä neuvotella, sillä kiintiöpakolaisille on tarjolla enemmän kuntapaikkoja kuin mitä alueelle on viime vuosina ministeriöstä allokoitu. Tavoitteena on, että ministeriö allokoisi Itä-Suomeen kuntapaikkoja vastaavan määrän kiintiöpakolaisia. ELY-keskukset tekevät tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa kotouttamisasioissa. Tarvittaessa käynnistetään myös uusia kuntapaikkaneuvotteluja.

Etnisten suhteiden neuvottelukunnan vuonna 2020 alkaneelle kaudelle Pohjois-Savon ELY-keskus nimitti Itä-Suomeen kolmen maakunnan yhteisen alueellisen etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ETNO). Itä-Suomen ETNO edistää kumppanuutta, vuoropuhelua ja yhteistyötä maahanmuuttajien, kantaväestön, järjestöjen ja viranomaisten välillä. ELY-keskukset ovat aktiivisesti mukana alueellisessa kumppanuustyössä myös osana työ- ja elinkeinoministeriön kumppanuusohjelmaa.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Pohjois-Savon ELY-keskus toimii kansainvälisen rekrytoinnin mallin valtakunnallisena koordinoivana ja kv. ostopalveluhankinnoista vastaavana ELY-keskuksena. Valtavirtaistamme TE-hallinnon asiantuntijoiden osaamisen uudelle globaalille tasolle palvelemaan yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen. Luomme mekanismeja kansainvälisen työvoiman kysynnän ja tarjonnan systemaattisempaan tunnistamiseen. Kehitämme yritysten monimuotoisuutta ja rekrytointivalmiuksia kansainvälisten osaajien suhteen. Luomme ja kehitämme lisää kansainvälisiä rekrytointeja tukevia digitaalisia palveluita ja virtuaalisia rekrytointialustoja kansalliseen käyttöön TE-hallinnossa.

13.12.2021

Pohjois-Savossa panostamme kansainvälisten osaajien maahanmuuttoa ja maahanmuuttajien osaamisen hyödyntämistä ja toteutamme osaltamme kansallista Talent Boost -ohjelmaa. Olemme selvittäneet ulkomaalaistaustaisen työvoiman työllistymisen kipupisteitä ja edistämistarpeita Pohjois-Savossa.

Kansainvälisten osaajien potentiaali tuodaan läpileikkaavasti esiin TE-toimistojen ja ELY-jen yrityspalveluissa; tarjotaan kv. osaajien rekrytointiin liittyviä palveluita yrityksille ja edistetään kansainvälisten osaajien ja yritysten yhteen saattamista alueella.

ELY-keskus tukee hankerahoituksella Kuopion seudun Talent Hubin perustamista. Edistämme ja vastaamme työvoiman saatavuuteen edistämällä työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa alueella mm. edistämällä ammattiosaajien kiinnittymistä alueelle sekä hyödyntämällä kansainvälisten opiskelijoiden ja osaajien potentiaalia tehokkaammin.

Ulkomaalaisen työvoiman ja opiskelijoiden rekrytointia tehdään kolmessa käynnistyneessä hankkeessa. Tärkeää on saada työnantajat tarjoamaan ulkomaalaisille työpaikkoja ja harjoittelupaikkoja ja näin kiinnittämään heitä maakuntaan. Tärkeää on myös kuntien ja oppilaitosten tarjoamien palvelujen kokonaisuus.

Pilotoimme Suomessa jo asuville ulkomaalaistaustaisille osaajille sekä ulkomailta rekrytoitavalle työvoimalle suunnattuja palveluita, jotka edistävät ja tehostavat henkilöiden työllistyvyyttä Pohjois-Savon alueelle. Lisäksi tarjoamme alueen työnantajille räätälöityjä palveluja ulkomaalaistaustaisen työvoiman työllistämisen ja työpaikkaan sitouttamisen tueksi.

Valjastamme työnvälityksen vahvemmin kansainväliseen rekrytointiin. Lisäämme EURES-palvelun tunnettuutta entisestään ja hyödynnämme TE-palvelujen TE-live -palvelua kansainvälisissä rekrytoinneissa.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Vakiinnutetaan (järjestetään ja kehitetään) Pohjois-Savon ilmasto- ja kiertotalousfoorumin toiminta. Ilmastofoorumi toimii alueen keskeisimpien toimijoiden keskustelu- ja tiedonjakofoorumina ilmastotyössä. Toteutetaan verkkopohjainen julkinen alusta Pohjois-Savon ilmastotiekartan toimeenpanoa ja seurantaa varten. Vahvistetaan maakunnallista kiertotalouteen liittyvää viestintää ja neuvontaa. Rahoitetaan vähähiilisyteen, kiertotalouteen sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen tähtääviä hankkeita sekä investointeja. Seurataan rahoitettavien hankkeiden vaikuttavuutta ilmastonäkökulmasta. Tehdään laajaa yhteistyötä maakuntaliiton, kuntien, oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja elinkeinon elin kanssa ilmastomuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Kiertotaloutta ja vähähiilisyttä edistävien hankkeiden ja investointien määrä. Edistetään myös kaavoituksen keinoin vähähiiliseen talouteen siirtymistä.

Tuetaan ja edistetään yritysten, kuntien ja muiden toimijoiden

- teknologiaratkaisuja (digitalisaatio, tekoäly, pilvipalvelut), jotka edistävät vähähiilisyystavoitteita
- kiertotalouden liiketoimintaratkaisuja (palveluvaltaisuus, uusiutuvat materiaalit, jakamistalous, resurssitehokkuus)
- käynnistetään biotalouden ja kiertotalouden edistämissuunnitelmien laatiminen Pohjois-Savolle laajassa yhteistyössä toimijoiden kanssa
- suunnataan elpymistoimenpiteitä vähähiilisen talouden kasvattamiseen

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Vahvistetaan maakunnallista kiertotalouteen liittyvää viestintää ja neuvontaa. Otetaan kiertotalouden edistäminen vahvemmin huomioon kaikissa tehtävissä.

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Toteutetaan valtakunnallista jätesuunnitelmaa yhteistyössä Savo-Pielisen jätehuollon neuvottelukunnan kanssa. Osallistutaan EU-rakennerahastojen energia- ja materiaalihokkuutta ja kiertotaloutta tukevien hankkeiden valmisteluun ja perustetaan koko ELY:n toimintaa tukeva kiertotalousryhmä uusien kiertotalous-innovaatioiden löytämisessä sekä kiertotalouden edistämiseksi maakunnassa. Osallistutaan jätealan ohjausryhmien työhön sekä paikallisen jätehuollon kehittämisseminaareihin. Lisätään kaupunkien, kuntien ja yritysten tietoa jätteiden hyötykäytön mahdollisuuksista. Edistetään rakennusjätteen hyödyntämistä tukevan riittävän vastaanotto- ja kierrätysverkoston muodostumista. Lisätään Itä-Suomen alueen yhteistyötä AVI:t ja ELY jätelainmukaisissa tulkinnoissa (Teams-alusta). Myös kaavojen edistämässä kiinnitetään tiiviimmillä alueilla huomiota yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämiseen (aluekeräysjärjestelmä). Varaudutaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa tiedottamaan jätelainsäädännön muutoksen aiheuttamasta muutostarpeesta. Tätä varten laaditaan erillinen tiedotussuunnitelma yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Luonnonvarojen kestävää käyttöä edistetään mm. maarakentamisessa. Perustetaan uudistuneen jätelain vaatima alueellinen yhteistyöryhmä. Tavoitteena on yhteinen yhteistyöryhmä Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten kanssa.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vainnutaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Sisällytetään ilmastonmuutokseen sopeutuminen maankäyttöä, vesialueiden käyttöä, maaseudun kehittämistä ja kaavoitusta ohjaaviin strategioihin, ohjelmiin ja sopimuksiin. Huomioidaan ilmastotavoitteet kaavoituksen edistämässä. Hyödynnetään alueen metsävaroja sekä soveltuvia maa-alueita hiilen sidontaan. Luonnonsuojelun alueiden lisäämisellä parannetaan maaperän hiilensidontakykyä.

Edistetään siirtymistä hiilineutraaliuteen toteuttamalla maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman toimenpiteitä maaperän hiilen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi ja edistämällä energian talteenottoa ja energiatehokkuutta.

Ohjataan rahoitusta ruuantuotannon tuottavuuden parantamiseksi. Tehdään alueellista yhteistyötä muun muassa sään ääri-ilmiöihin, satovaihteluihin, huuhtoutumien kasvuun ja kasvintuhoihin varautumiseksi. Hyödynnetään vesitalouden, viljelykierron ja kasvivalintojen mahdollisuuksia sopeutumisessa ja edistetään hiilineutraalin nurmituotannon mahdollisuuksia.

Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä ja vahvistetaan alueellista yhteistyötä.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seurantaa toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Jatketaan METSO-ohjelman toteuttamista. Helmi-ohjelmassa jatketaan ympäristön hoitotoimenpiteitä esim. paahdeympäristöjen hoito. Helmi-ohjelmaan sisältyvät luontoselvitykset jatkuvat. Osallistutaan lintuvesien kunnostussuunnitteluun ja toteutukseen. Maaineslain mukainen Natura-kohteiden inventointi ja suunnittelu (Harju Nata) jatkuu. Viimeistellään perinnebiotooppien inventointi ja käynnistetään niiden hoito erillisrahoituksella. Lintuvesistä ja suokohteista tilataan linnustolaskentoja. Ennallistetaan lähteitä arvokkailla pohjavesialueilla. Jatketaan SSTE-kohteiden suojelun toteutusta. Nata-arvioinnit valmistuvat. Käynnistetään erillisrahoituksella Natura-alueiden inventointi Valtioneuvoston Natura-päätöstä varten. Vanhojen ohjelmakohteiden toteutus valmistuu pääosin (osa pienistä alueista jätetään toteuttamatta). Lajisuojelua edistetään lajistonselvitysten,

rajauspäätösten, neuvonnan ja metsäsertifikaatin keinoin. Luontotyyppien suojelua edistetään yleis- ja maakuntakaavoituksessa. Yleiskaavoihin SL-varauksia lisää ja vähemmän luo-merkintöjä. Seurataan vuosittain suojellun metsämaan pinta-alaa maakunnassa, tavoitteena yltää maan keskiarvoon. Vieraslajien tilannetta selvitetään.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	1000	950	600	700

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Jatketaan paahdeympäristöjen, hiekkarantojen, purojen, lintuvesien, perinnebiotooppien inventointia ja käynnistetään niiden hoito erillisrahoituksella. Linnustolaskentoja tilataan lintuvesiltä ja suokohteilta. Ennallistetaan lähteitä arvokkailla pohjavesialueilla. Jatketaan SSTE-kohteiden suojelun toteutus. Puolet (250 ha) vanhoista ohjelmakohteista toteutetaan, tarvittaessa lunastuksin. Lajisuojelua edistetään lajistoselvitysten, rajauspäätösten, neuvonnan ja metsäsertifikaatin keinoin. Luontotyyppien suojelua edistetään yleis- ja maakuntakaavoituksessa. Yleiskaavoihin SL-varauksia lisää ja vähemmän luo-merkintöjä. Lasketaan ja aletaan seuraamaan vuosittain suojellun metsämaan pinta-alaa maakunnassa, tavoitteena yltää maan keskiarvoon. Osallistutaan valtakunnalliseen lettojen suojelua edistävään hankkeeseen. Jos saadaan toimeksianto, arvioidaan mahdollisuuksia laajentaa kansallispuistoja. Perinnebiotooppi-inventointi valmistuu ja hoidetaan kymmenen kohdetta. Paahdeympäristöjen hoitoa tulee vireille neljällä kohteella ja kahdella harjujaksolla. Lähteiden ja suon ennallistamista tehdään kuudella kohteella ja hiekkarantoja viidellä kohteella. Purokunnostuksen ensimmäinen kohde käynnistyy. Lintuvesien kunnostusmäärät: yksi kohde AVI:n lupakäsittelyyn. Lajistoinventointeja tehdään neljä kpl. Erityisesti suojeltavien lajien rajauspäätöksiä tehdään kaksi kpl. Uhanalaisten lajien esiintymispaikkojen hoitotoimia tehdään viidellä kohteella.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien sekä niiden toimenpideohjelmien toteutusta muun muassa vesiensuojelun tehostamisohjelman rahoituksen avulla. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierron elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Aloitetaan vuosien 2022–2027 vesienhoidon toimenpiteiden toteuttaminen. Tavoitteiden saavuttamiseksi jatketaan tiivistä sidosryhmäyhteistyötä kaikkien vesistöjen tilaan vaikuttavien toimintasektoreiden kanssa. Erityisen keskeisiä Pohjois-Savossa ovat maa- ja metsätaloussektorit ja kunnostushankkeiden toteuttaminen. Kunnostushankkeiden mää-

13.12.2021

rän ja vaikuttavuuden lisäämiseksi jatketaan vesiensuojelun tehostamisohjelmalla muodostettua toimintamallia (ELY-vesiensuojeluyhdistys -yhteistyö). Hankkeiden toteutusta tuetaan harkinnanvaraisilla avustuksilla ja asiantuntijapalveluilla. Toiminnan painopistettä suunnataan yhä enemmän monivaikutteisiin hankkeisiin liittyen maa- ja metsätalouden vesitalouden ja kuormituksen hallintaan, vähähiilisyteen ja kiertotaloushankkeisiin. Painopisteinä kiertotaloudessa ovat etenkin Ylä-Savo karjatalousalueiden ravinnekierron tehostaminen ja rehevien järvien vähempiarvoisen kalan hyödyntäminen. Vaelluskalojen elinolosuhteiden parantamista jatketaan purkamalla vaellusesteitä, kunnostamalla kalojen lisääntymisalueita sekä kehittämällä kestävästä kalastuksesta.

Edistetään tulvasuojelua sekä peltojen ja metsien vesitaloutta vesistövaikutusten pienentämiseksi ja maaperän hiilensidonnin parantamiseksi hanketoiminnan ja vesiensuojelun tehostamisohjelman avulla. Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä.

Kehitetään valtion vesitaloushankkeiden toimivuutta vesiolojen ja käyttötarpeiden muuttuessa sekä jatketaan toimenpiteitä tulvariskien hallinnan, vesienhoidon sekä vesistön käytön tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskuksen rahoittamissa hankkeissa painotetaan vähähiilisyttä. Käynnistetään biotalouden ja kiertotalouden edistämissuunnitelmien laatiminen Pohjois-Savolle laajassa yhteistyössä toimijoiden kanssa.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Vesistökunnostushankkeiden osalta vuoden 2022 tavoitteet on kuvattu kohdassa "Vesistökunnostusten edistäminen". Hajakuormituksen hillinnän osalta panostetaan edelleen maa- ja metsätalouden vesiensuojeluun. Maataloudessa pyritään edistämään etenkin lannan prosessointia, lannan ympäristöystävällistä käyttöä, neuvontaa ja monitavoitteisia vesitaloushankkeita. Metsätaloudessa tehdään tiivistä sidosryhmäyhteistyötä ja osallistutaan kehittämishankkeisiin. Metsätaloudessa erityiskohteena tulevat olemaan ojitetut turvemaat ja pienvedet, erityisesti purojen kunnostukset ja noususteiden poistaminen. Pistekuormituksen valvonta- ja hallintomenettelyissä huomioidaan kohdealueen vesistöjen tila ja ympäristötavoitteet. Pohjavesien osalta tuetaan suojelusuunnitelmien päivityksiä ja riskienhallintatoimenpiteiden toteutusta. Perustetaan pohjaveden seuranta-asema Koillis-Savoon.

Tehdään biotalouden edistämissuunnitelma maakunnan yhteisenä hankkeena ja pilotointina käynnistetään kokeilu maataloudessa syntyvän lannan prosessoinnista mm. ravinnepöytäkirjoiksi.

Edistetään Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelmassa esitetyjä toimenpiteitä.

Mittari: *Vesistökunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen)*

Käynnissä 22 hanketta, vireillä 8 hanketta ja valmistuneita 10. Vakiinnutetaan vesistökunnostusten toimintamalli, jolla edistetään tehokkaasti vesienhoitosuunnitelmien toimenpideohjelmassa esitettyjen ja muiden vesiympäristön käyttöä

parantavien hankkeiden toimeenpanoa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Omaehtoisten hankkeiden tukemisen ja ohjaamisen ohella edistetään laajempia ja vesiensuojelun kannalta vaikuttavampia tavoitteita. Jatketaan virtavesien kunnostustarpeen kartoittamista (nousuesteet) ja tehostetaan lintuvesien kunnostuksia (Helmi-ohjelman kohteet). Parannetaan pohjaveden käytettävyyttä kestäväällä tavalla yhdyskuntien vedenhankintaan sekä pohjavesialueiden riskien hallintaa edesauttamalla alueellista yhteistyötä, varautumista sekä rakennemuutosta vesihuollossa.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävää kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Painopistealueina ovat kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, liikennetarpeen vähentämistä ja palvelurakenteen kehittämistä koskevat kysymykset, kuntien strateginen suunnittelu (erityisesti Kuopion seudun MAL-sopimus ja kaupunkiseutusuunnitelma), laaja-alainen yleiskaavoitus, yleiskaavoituksen kehittäminen ja vaikutuksiltaan merkittävien alueiden asemakaavoitus. Edistetään kulttuuriympäristöjen vaalimista ja tuetaan kaupunkiseutujen kestävyttä kaavoituksen keinoin. Edistetään lähiluontoon perustuvaa virkistyskäyttöä (esim. Puijo).

Varmistetaan ja kehitetään seudullisen liikennejärjestelmätyn toimintamallia ja tuloksellisuutta. Parannetaan kaupunkiliikenteen sujuvuutta mm. liittymien sujuvuutta parantamalla ja kehitetään joukkoliikenteen yhteensovittamista ja lippu- ja maksujärjestelmien toimivuutta sekä kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä yhdessä kaupunkien kanssa.

Osallistutaan tiiviisti maakuntaohjelmatyöhön, EU-ohjelmien toteuttamiseen, Pohjois-Savon Uuden kasvun suunnitelman toteuttamiseen.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	63,5	63,5	63,5	63,5

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): *Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).*

Alueiden kehittämisen alueelliset painopisteet ovat kuvattuina kokonaisuudessaan tässä asiakirjassa.

Vahvistetaan ELY-keskuksen roolia Valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen (ALKE-päätös) edistäjänä ja valtion edustajana alueella yhteistyössä maakunnan liiton ja muiden kumppaneiden kanssa.

ELY-keskuksen ja TE-toimiston palvelujen (mm. osaava työvoima, yrittäjyys, elinkeinon kehittäminen) suuntaamisessa huomioidaan valtakunnalliset ja alueelliset aluekehittämistä koskevat painopisteet ja linjaukset.

ELY-keskus on mukana maakunnan selviytymissuunnitelman kehittämisessä ja toimeenpanossa.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Painopistealueina kaavojen edistämässä ovat kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, liikennetarpeen vähentämistä ja palvelurakenteen kehittämistä koskevat kysymykset (erityisesti Kuopio-Siilinjärvi alue), erityisesti MAL-sopimus, kaupunkiseutusuunnitelma, kuntien strateginen suunnittelu, laaja-alainen yleiskaavoitus, yleiskaavoituksen kehittäminen ja vaikutuksiltaan merkittävien alueiden asemakaavoitus. Luonnon-suojelun ja kulttuuriympäristön roolia edistetään edelleen vahvasti kaavoituksessa hallitusohjelman ja kulttuuriympäristöstrategian mukaisesti. Kytetään ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen huomioimista kuntien kaavoitukseen. Osallistutaan lisäresurssin avulla maakunnan (itäisen Suomen) tuulivoimarakentamisen edistämiseen (kaavoitus, vaikutusten arviointi, lupamenettelyt ja muu tuulivoiman käyttöä edistävä työ). Osallistutaan valtakunnallisen PIMA-strategian edistämiseen. Hoidetaan MRL:n muutoksiin ja uudistamiseen liittyvää neuvontaa, koulutusta ja laillisuusvalvontaa. Räättälöidään kehittämiskeskusteluja yhteistyössä kuntien kanssa ja otetaan teemoja kunta-kohtaisesti esiin esim. hiilineutraalin Pohjois-Savon tavoitteesta, vesihuollosta, kuntien ja ELY-keskuksen välisestä verkkoympäristössä tapahtuvasta yhteistyöstä. Alueidenkäytön osalta kiinnitetään perinteiseen tapaan erityishuomio merkittävimpiin strategisiin kaavoihin ja jaetaan tietoa MRL:n mahdollisesta uudistuksesta. Kehittämiskeskusteluihin osallistuu ELY-keskuksen asiantuntijoita kaikilta vastuualueilta.

DIGI-tavoite: Seurataan valtakunnallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän kehitystyötä ja edistetään maakunnan kuntien maankäytön suunnittelun ja rakentamisen siirtymistä digitaaliseen pohjalle mm. kehittämiskeskusteluissa ja neuvonnalla.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

ELY-keskukselle laaditaan vuoden 2020 CAF-arvioinnin perusteella kehittämissuunnitelma vuosille 2022–2024. Toimintasuunnitelman keskeiset painopisteet ovat johtaminen, henkilöstön kehittäminen, asiakkuus, digitalisaatio ja tuloksellisuus. Jokaiselle osaluonnelle on määritelty vuosittaiset toimenpiteet asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Viestintä on ajankohtaista, monikanavaista, vuorovaikutteista ja uusia ja toimintatapoja kehittävä: ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan ja tuottaa ajankohtaista ja kiinnostavaa sisältöä kaikki vastualueet huomioiden. Vuorovaikutusta ja yhteistä kehittämistä lisätään entisestään johdon ja asiantuntijoiden välillä. Viestinnän tavoitteita ja vaikuttavuuden mittareita kehitetään. Viestinnällä on vuosittainen vuosisuunnitelma ja painopisteet, jotka hyväksytään johtoryhmässä. Verkostoidutaan aktiivisesti ja tehdään yhteistyötä ohjaavien tahojen kanssa ja yliajallisesti.

Edistetään strategisia tavoitteita tukevaa kokeilukulttuuria toteuttamalla erilaisia uusien toimintatapojen lyhytkestoisia kokeiluja, joiden tuloksia analysoidaan ja päätetään mahdollisista jatkotoimista.

Tuodaan lisäarvoa asiakkaille ja sidosryhmille tiedolla johtamisen välineillä. Rakennetaan aktiivisesti toimivia kumppanuusverkostoja maakunnan eri toimijoille hyödyntäen erilaisia toimintamalleja.

Tiivistetään sisäistä ja ELY-keskusten välistä yhteistyötä tehtävien hoidossa.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

13.12.2021

Keskeisimmät toimenpiteet:

Toteutetaan ELY-keskusten yhteistä asiakkuusstrategiaa. Pohjois-Savon ELY-keskuksessa asiakkuuden kehittämisen toimenpiteet sisällytetään POS ELY 2024 -suunnitelmaan. Tavoitteena on parhaan mahdollisen ratkaisun löytäminen asiakkaalle. Kehitämme asiakasymmärrystä, positiivista asiakaskokemusta ja asiakastiedon hyödyntämistä palveluiden kehittämisessä. Lisäksi tunnistamme yhteisiä asiakkaita ja luomme ELY-palvelukulttuuria. Toimenpiteet konkretisoituvat suunnitteluprosessin edetessä.

Sidosryhmätyötä kehitetään sidosryhmätutkimusten tulosten perusteella tavoitteena asiakkaiden parempi palvelu yhdessä yhteistyökumppaneiden ja palvelutuottajien kanssa hyödyntäen verkostoja ja kumppanuuksia. Verkosto- ja kumppanuustyöskentelyn ja johtamisen osaamista kehitetään.

Asiakastiedon hyödyntämistä ja hallintaa kehitetään varmistamalla riittävät tiedon hyödyntämisen menettelyt ja hyödyntämällä systemaattisemmin Kasvu CRM:n sisältämää asiakas- ja tapahtumatietoa

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Otetaan valtakunnallisesti käyttöön tulevat menetelmät käyttöön. Esitetään aktiivisesti uusia toimintamahdollisuuksia.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	>4	>4	>4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Pohjois-Savon ELY-keskus (E-vastuualue) on osallistunut KEINO-osaamiskeskuksen Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehittämisohjelmaan. Kehittämisohjelman aikana Pohjois-Savon ELY-keskus vahvisti hankintaosaamistaan kestävien, vaikuttavien ja innovatiivisten hankintojen toteuttamiseksi. Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehitysohjelman kautta edistetään kestäväällä tavalla vaikuttavia innovatiivisia julkisia

13.12.2021

hankintoja. Tavoitteena on, että 10 % toteuttavista työvoima- ja yrityspalveluiden hankinnoista olisi vuoteen 2023 mennessä luonteeltaan innovatiivisia. Innovatiivisten hankintojen avulla edistetään erityisesti työllisyyden edistämisen, sosiaalisten sekä kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista. Teemme vaikuttavuuden mallinnuksen sekä tiekartan innovatiivisten hankintojen edistämiseksi.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

Keskeisimmät toimenpiteet:

Toimitaan tavoitteen mukaisesti.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteen toimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä. Vuonna 2022 toteutetaan digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi ja ELY-keskusten yhteisen tuloksen tavoitteeksi on asetettu > 3,1 (asteikko 1–5).*

ELY-keskus sitoutuu osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon.

Keskeisimmät toimenpiteet:

Osallistutaan tavoitteiden mukaiseen toimintaan.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

ELY-keskuksessa pidetään yllä tietoturvan perustasoa ja maaseutuuyksikön osalta ISO27001 standardin mukainen taso. Pohjois-Savon ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain edellyttämä toimenpiano otetaan huomioon virastossa.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Keskeisimmät tavoitteet ja toimenpiteet:

Toimet määriteltä tarkemmin ELY-keskuksen kehittämissuunnitelmassa 2024.

Tavoitteena on, että ELY-keskuksen henkilöstön osaaminen on ajantasaista ja kehittyvää, henkilöstö on innostunut uudistumaan ja muutoksiin suhtaudutaan avoimesti. Henkilöstön osaamisen ylläpitoa ja parantamista tuetaan suunnitelmallisesti työnantajan taholta aktiivisesti valituilla strategisilla painopistealueilla mm. järjestämällä koulutusta ilmastoasioiden huomioon ottamiseen työtehtävissä sekä tuessa uudenlaisen asiantuntijaviestinnän, digitalisaation, asiakkuuksien hoitamisen ja tietoturvan teemoissa. Tavoitteena on, että ELY-keskuksen henkilöstön työhyvinvointi ja työtyytyväisyys pysyy korkealla tasolla

Työtyytyväisyyttä ylläpidetään kokonaisvaltaisesti osa-alueilla:

- johtaminen
- työn sisältö ja vaikutusmahdollisuudet
- toimintakulttuuri
- vuorovaikutus ja viestintä

Poikkeamiin reagoidaan välittömästi. ELY-keskus on valinnut toimintansa yhdeksi painopistealueeksi toimenpidekokonaisuuden teemalla "osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö".

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin tyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

Pohjois-Savon ELY-keskus hoitaa seuraavat erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät:

- Järvi-Suomen kalataloustehtävät (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Häme)
- maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten alueilla
- mehiläistalouden kansalliset pesäkohtaiset tuet

Lisäksi koordinoivia tehtäviä seuraavissa asiakokonaisuuksissa:

- valtakunnallisen kansainvälisen rekrytointimallin koordinoiva ja kv. ostopalveluhankinnoista vastaava ELY-keskus
- TE-live -palvelun laajentaminen valtakunnalliseksi ja palvelun valtakunnallinen laatu
- ympäristötilan seurantojen ostopalvelujen laadun- ja maksatusten valvonta, valtakunnallinen erikoistumistehtävä.

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2022 sitovasti. Vuosien 2023–2025 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

13.12.2021

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahaajako.

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2022 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijohdaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

13.12.2021

Pohjois-Savon ELY-keskus

Pasi Patrikainen, ylijohaja

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kimmo Haapanen, johtaja

Pohjois-Savon ELY-keskus

Tommi Huttunen, johtaja

ELY-KESKUS	Jako 2021 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistus	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Metsitys-tukeen liittyvät tehtävät	Öljylämmityksestä luopumis-avustusten käsittely	POMA hankinta-resurssit	Muut muutokset	MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ
Uusimaa	13 456 500	469 150	99 000	261 000	0	0	381 400	515 800	15 182 850
Varsinais-Suomi	12 407 100	689 150	91 200	78 300	243 600	0	171 700	115 000	13 796 050
Satakunta	2 244 100	116 400	16 500	52 200	0	0	63 700	0	2 492 900
Häme	5 962 200	207 050	43 800	52 200	0	0	118 500	-10 000	6 373 750
Pirkanmaa	6 578 900	374 300	48 400	78 300	0	552 300	147 800	166 000	7 946 000
Kaakkois-Suomi	8 760 100	419 050	64 400	78 300	0	0	137 400	0	9 459 250
Etelä-Savo	4 569 000	195 050	33 600	26 100	0	0	52 000	245 000	5 120 750
Pohjois-Savo	7 509 100	401 650	55 200	52 200	0	0	108 900	0	8 127 050
Pohjois-Karjala	3 938 500	160 500	29 000	26 100	60 900	0	57 800	0	4 272 800
Keski-Suomi	9 337 900	368 800	68 700	52 200	243 600	0	106 100	0	10 177 300
Etelä-Pohjanmaa	9 953 600	514 750	73 200	52 200	0	0	63 000	0	10 656 750
Pohjanmaa	3 129 300	171 600	23 000	52 200	0	0	80 700	0	3 456 800
Pohjois-Pohjanmaa	9 050 700	441 600	66 600	78 300	243 500	0	132 900	79 000	10 092 600
Kainuu	3 613 400	186 000	26 600	52 200	0	0	38 100	0	3 916 300
Lappi	9 111 700	492 350	67 000	52 200	0	0	80 000	25 000	9 828 250
KEHA oma toiminta	24 035 400	900 800	176 800	0	0	639 910	0	376 000	26 128 910
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 120 368	0	0	156 000	118 400	178 100	260 000	159 200	36 992 068
TE-ASPA	5 036 600	0	37 000	0	0	0	0	0	5 073 600
YHTEENSÄ	174 814 468	6 108 200	1 020 000	1 200 000	910 000	1 370 310	2 000 000	1 671 000	189 093 978